

Színekből világok

Ki, én? Kit, Te? Katharina Grosse kiállítása

Kunsthaus Graz
2014. június 6 – október 12.

ADAM BUDAK a *The Art of Love* (2014) című cikkében azt állítja, hogy GROSSE alkotásának címe, a *Ki, Én? Kit, Te?* egy szerelmi diskurzust sejtet, és a szerelem egy olyan intenzív fokát ragadja meg, amelyben az én már fel is oldódott a másikban. Ezzel ellentétben, olvasatomban az 'én' a saját identitás felépítésére való törekvést, az emlékekből felépített világot szimbolizálja, a 'te' pedig azt a kontextust, amelyben ez a konstrukció helyet követel magának. Az alkotás címe egyfajta önkerekséget vizionál, hasonlóan ANZIA YEZIERSKA *Amerika és én* című rövid történetéhez,

KATHARINA GROSSE
Ki, én? Kit, Te?, 2014, részlet a kiállításról
© Fotó: UMJ / N. Lackner

amelyben az Amerikába emigrált főszereplő végső elbizonytalanodásában az identitáskeresés legalapvetőbb kérdéseit teszi fel önmagára és a külvilágra vonatkozóan. Olyan kérdéseket, mint, hogy *Ki vagyok én? Mi vagyok én? S végtére is, mit is akarok kezdeni a saját életemmel? Mi ez a vadvilág, amelyből nem találok kiutat?* Grosse alkotása is pontosan ebből a kavalkádból (vagyis az erőteljes színek miriádjaiból), az útvesztőből (a tér kínálta határtalanságból) és magából az úton levésből (az állandó transzformáció és változás alapállapotából) próbál folyamatosan „kitörni”, s ehhez valamiféle értelmet társítani.

A műalkotás érdekessége a benne rejlő dichotómia, a kettősségek és a látszólagos ellentmondások rendszere. A redők finom megmunkáltságának és azok légiességgének köszönhetően az alkotás egyfelől könnyed, áramlatszerű érzést kelt (úgyiszló a performativitás jellegét), másfelől pedig a múlt megelevenítésével, az alkotás kontextusba ágyazódásának hangsúlyozásával a permanens stabilitást, alakjával a robosztus, monumentális jellemvonásokat is megidézi. A dinamikus egymásba fonódó élénk színek az állandó mozgásban levést, a transzformáció és változás töretlen folyamatát, az emlékek szakadatlan egymásba rendeződését

szimbolizálják. Az emlékek változatos és organikus összefonódásai ugyanakkor a múlt szüntelen újrainterpretálásában rejlő nyugalanságot és feszültséget is megjelenítik.

A művész nem csupán az általa választott anyagra fest, de a műalkotás helyéül szolgáló kiállítótér padlóját is megszínezi, mintegy meghosszabbítva ezzel az alkotás kiterjedését. A fizikai térre való festés és az éles kontúrok hiánya nem pusztán a határok nélküliséget, a határátlépés gesztusát és az univerzalitás érzését hivatottak jelképezni, hanem – még ha kicsit szájbarágósan is – magának az alkotásnak a kontextusba ágyazódását, a térbeliségtől való elválaszthatatlanságát is megelevenítik. Ezzel egyszersmind el is bizonytalanítják a befogadót azzal kapcsolatban, hogy valójában egy festménnyel vagy pedig egy szoborral van-e dolga. A tér mindenestre úgy tűnik, mintha egy háromdimenziós festménnyé nőné ki magát egy csendes performance keretében, transzcendálva ezzel mind a közvetlen környezetet, mind pedig a kiállított tárgy alakzatait.

A természetből kölcsönzött, hegy-völgy alakú formákat magán viselő, de azoktól színvilágában merőben eltérő, mesterségesen létrehozott műalkotás kitűnően szimbolizál egyfajta filozófiát. Mégpedig arra világít rá, hogy sok minden,

amit az ember természetesnek vél, az valójában egyfajta konstrukció; gondolhatunk itt a tér és az idő, az identitás és a nemiség fogalmaira egyaránt. NEALON és SEARLS *The Theory Toolbox* (2003) című könyvében arról értekeznek, hogy bár sokan magától értetődőnek veszik az idő és a tér fogalmait, ezek valójában különféle politikai rendszerek, hatalmi érdekek és erőviszonyok mentén létrehozott, vagyis egyáltalán nem természetes, neutrális struktúrák.

KIMMEL (*The Gendered Society*, 2000) szerint pontosan ugyanez a helyzet az identitással és a nemi szerepekkel (a férfi-női alapú megkülönböztetéssel).

Katharina Grosse és Katrin Bucher Trantow
© Fotó: UMJ / N. Lackner

KATHARINA GROSSE
Ki, én? Kit, Te?, 2014, részlet a kiállításról
© Fotó: UMJ / N. Lackner

Sugár János

Figyelemtorna

CAN – egy „mozgó élőkép”

RENDEZŐ: RÉVÉSZ LÁSZLÓ LÁSZLÓ

PROJEKT STRATÉGA, PRODUCER:

DORSÁNSZKI ADRIENN, LEPSÉNYI IMRE,
RÉVÉSZ LÁSZLÓ LÁSZLÓ

ARTISTA RENDEZŐ: MURAINÉ SZAKÁTS ILDIKÓ

ZENE: RAFAEL BERNABEU (E),
THOMAS BOUNIORT (F)

Attraktár, Budapest

2014. június 5., 6., 20:30

A nemi szerepek ugyanis többségében sajátos értelemmel (elsősorban kulturális jelentésekkel gazdagított/manipulált) megtöltött kategóriák, s semmiképpen sem természetes „képződmények”. Grosse művében a 'megalkotott' és a 'természetes' fogalmi kettőssége a mesterséges térbe helyezett, pusztán kézzel létrehozott hegyvölgy szimbólumrendszerén keresztül oldódik fel. Továbbá, lebomlanak a könnyed és a nehézkes, a gyenge és az erőteljes ellentétpárai is, amelyek így vagy úgy, de alapvetően végigkísérik az egész műalkotást. Egyfajta perspektívaváltás történik tehát, vagyis elmozdulás a különbségek keresésétől a hasonlóságok felfedezése felé. A (férfi-női) határvonalakat feszegetve érdemes további distinkciókat is tenni, de jelen esetben nem az alkotásról magáról, hanem annak folyamatáról. Míg például Sol LeWitt az alkotás kivitelezését kollégáira bízta/bízta, addig Grosse saját maga készíti el a monumentális, non-figuratív műveket – hangot adva ezzel annak a meggyőződésének, hogy az alkotás szigorúan privát, személyes folyamat. A mechanikusság, a távolságtartás és a személytelenség éppen ezért teljes mértékben hiányzik Grosse műveiből. Grossenál éppen az a lényeg, hogy a mélyebb pszichés tartalmak tökéletesen kirajzolódjanak, s a műalkotás kontextusával együtt világos hangsúlyt kapjon.

Ezt bizonyítja a színek bátor és szenvedélyes használata is. A *Freunde von Freunden* (2014) magazinnak adott interjújában a művész kiemeli, hogy az alkotás nem egy előre megtervezett, automatikus, tudatos folyamat, hanem sokkal inkább a tudatos és a tudattalan spontán összjátéka, amelyben a múlt, a jelen és a jövő véletlenszerű szőtttest alkot, s éppen ezért nélkülözhetetlen az abszolút művészi jelenlét. Az alkotás látható és rejtett, kidolgozott és befejezetlen formái ugyanezt a gondolatot erősítik. Az ellentétpárok (természetes és épített, könnyed és nehézkes) tehát nem minden esetben képezik a dekonstrukció tárgyát. Egyes esetekben a kettősségek megerősítést kapnak betöltött funkciójukban.

A *Freunde von Freunden*-interjú nagy részében a művész bemutatja munkásságát. Meglehetősen bizarr ugyanakkor az, hogy ha Grosse szerint az alkotásban megbújik egyfajta ismeretlenség (akarva-akaratlanul kritizálva ezzel például a Sol LeWitt-i örökséget), akkor a művész miért kezdi el értelmezni saját műveinek a tartalmát és magyarázni az alkotás folyamatát. Mindezek ellenére a *Ki, Én? Kit, Te?* alkotás sok érdekes kérdést feszeget az elmúlt időről, az elkülönböződésről, a transzformáció folyamatáról és a permanencia állapotáról, miközben gondosan kísérletezik a redőkkel, a színekkel, a fényvel, a térrel és a különféle alakzatokkal. Mond valamit mind a belső pszichés (*Ki, Én?*), mind pedig a materiális (*Kit, Te?*) dimenzióról.

www.
karkadecompany.
com

Ha artistákat, légtornászt, zsonglőrt figyelünk, másképp figyelünk, mint egyébként, mint például a színházban, ahol nézőként a történetet követhetjük úgy is, hogy szemünk közben eltéved, hiszen a történet a fejünkben van. A cirkuszban nincs történet, kizárólag történés van, és erre a történésre tapad a szemünk, hiszen

